

Trisdešimtieji leidybos metai. Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

2018 m. sausio 19 d.

Nr. 3 (1265)

Paminėjome Laisvės gynėjų dieną

Šeštadienį visoje Lietuvoje buvo minimos 27-osios Sausio 13-osios metinės. 1991-ųjų sausio 13-osios naktį prie Lietuvos radio ir televizijos komiteto pastato, Televizijos bokšto žuvo Loreta Asanavičiūtė, Virginijus Druskis, Darius Gerbutavičius, Rolandas Jankauskas, Rimantas Juknevičius, Alvydas Kanapinskas Algimantas Petras Kavoliukas, Vidas Maciulevičius, Titas Masiulis, Alvydas Matulka, Apolinaras Juozas Povilaitis, Ignas Šimulionis, Vytautas Vaitkus, vėliau (vasario ir balandžio mėnesiais) nuo sužeidimų mirė Vytautas Koncevičius ir Stasys Mačiulskas.

Seime, Kovo 11-osios Akto salėje, įvyko iškilmingas minėjimas ir Laisvės premijos įteikimo ceremonija.

Minėjime kalbėjės Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis pabrėžė, kad kruvinają Sausio 13-osios naktį Lietuvos laisvę gynę žmonės – vyrai, moterys ir vaikai – buvo drąsūs ir ištikimi savo vertybėms. „Buvo baimės, bet nebuvo savanaudiškumo. Tik dėl jų pasiaukojimo ir ryžto šiandien esame laisvi. Alkis laisvei ir toliau turi sklisti ir pasiekti jau laisvoje žemėje gimusių ir į laisvą šalį atvykusiu mūsų valstybės žmonių protus ir širdis. Néra santvaros, kuri galėtų suteikti daugiau, nei visuomenė grįsta laisve ir demokrat-

ja“, – sakė Seimo pirmininkas. Sventojo Sosto santykiai su valstybėmis sekretorius, arkivyskupas Polas Ričardas Galageris prisiminė, kad likus vos dviej dienoms iki tragiškų įvykių Jonas Paulius II nusiuntė telegramą kardinolui Vincentui Sladkevičiui, kurioje išreiškė savo solidarumą su lietuvių tauta: „Po to, kai Vilniuje žuvo žmonės, popiežius savo sekmadienio kalboje viešai išreiškė susirūpinimą ir patikino Lietuvos žmones, kad jis kentėjo ir meldėsi kartu su lietuvių tauta.“

1990–1992 metų Latvijos Liaudies fronto pirmininkas, Latvijos Respublikos Saeimos narys, Baltijos Asambelės Prezidiumo narys Romualdas Ražukas pabrėžė, kad 1991 metų sausio įvykiai dar kartą glaudžiai susiejo Lietuvos ir Latvijos tautų likimus: „Sausis Vilniuje padėjo mums pasiruošti, būti pasiruošusiems Rygos gynimui, kad priešai negalėtų mūsų netikėtai užpulti. Ir vėliau, jau sausio 20 dieną, kada kruvini įvykiai vyko Rygoje, prie mūsų Vidaus reikalų ministerijos, visas pasaulis dar kartą pamatė, ko galima sulaukti iš Maskvos reakcijos, ir tai turėtū padėjo Lietuvai išlaikyti šią reakcijos spaudimą.“

Minėjime kalbėjės 2013 metų Laisvės premijos laureatas, buvęs politinis

Seimo pirmininkas V. Pranckietis simbolinė Laisvės skulptūrelė įteikia seserai Nijolei Sadūnaitei
Dž. G. Barysaitės nuot.

kalnys, „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ steigėjas ir leidėjas arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius pabrėžė, kad Lietuva bus gyva, jei turėsime žmonių, mąstančių ne tik apie sotų gyvenimą ir ne tik apie save. Atliepdamas Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimui sukurtai programai „Idėja Lietuvai“ pasiūlė savo idėją: „Kviečiu visus Lietuvos žmones, ku-

riems ne vis tiek išsivaikščioja ar klesti Lietuva, budėti ir saugoti šias keturias kolonas – Dievą, Lietuvą, šeimą ir moralę. Jei šios kolonos bus tvirtos, tuomet būsime pajėgūs atsiliepti į visus dabarties iššūkius, tarp jų ir į emigracijos iššūkį. Jei šių kolonų nepaisysime, tuomet visos gražios idėjos ir liks idėjomis be laukiamų vaisių.“

(keliamai į 2 psl.)

Pražydo neužmirštuolių pieva

būrys neabejingu kauniečiu“, – sakė akcijos „Neužmirštuolių pieva“ Kauñe iniciatorė, LPKTS valdybos pirmininkė Rasa Duobaitė-Bumbulienė.

Tautiską giesmę drauge su susirinkusiaisiais atliko šaulys Dovydas Jokubauskis. Prisiminimais apie tragiškus sausio įvykius pasidalijo parlamento gynėjas, Lietuvos kariuomenės viršila Ernestas Kuckailis: „Ta naktis buvo tragiška, tačiau ilgainiui, bégant metams, supratau, jog tai buvo pergalės naktis, pareikalavusi aukų, tačiau mes nugalėjome.“

Minėjime kalbėjės kaunietis Paulius Lukševičius prisiminė, kaip dar būdamas paauglys budėjo prie tuometinio „Telekom“ pastato, kokia atmosfera tyrojo mieste.

Nuskambėjus dainai „Laisvė“, kuriai atliko solistė Andrijana Filinaitė, organizatoriai pakvietė sudėti neužmirštuolės žiedus. Orai Lietuvoje nenuspėjami, tad ir keletą metų „Neužmirštuolių pieva“ buvo organizuojama esant gausiam smegui, tačiau šiemet teko ieškoti kitos išeities ir jas „sodinti“ akmenelių juosteje, tačiau, kaip sakė akcijos iniciatorė R. Duobaitė-Bumbulienė, „tai labai simboliška, nes mūsų kelias į Laisvę nebuvo žiedlapiais klotas – jis buvo akmenuotas ir sunkus, tačiau svarbiau-

sia, jog tikslą pasiekėme ir galime gyventi laisvoje šalyje“.

Parodykime, kad vertiname Laisvės kovotojų auką, esame dékingi ir laimungi, kad šiandien galime džiaugtis gyvenamai nepriklausomoje Lietuvoje. Išisekime neužmirštuolę kasmet, minint Laisvės gynėjų dieną. Kartais pasigirsta kalbų, kad šiuo simboliu bandoma išstumti trišpalvę, Vytį ar Gediminaičių stulpus. Tačiau, kaip sakė akcijos iniciatorė, tai netiesa, tie simboliai yra daug platesnės reikšmės ir svarbos, o neužmirštuolė yra skirta paminėti būtent Sausio 13-osios aukas, ir šie simboliai puikiai dera tarpusavyje. „Gyvename laisvoje šalyje, tad kiekvienas turime teisę atlape segeti tokius simbolius, kokius norime, jei jie nėra draudžiami įstatymais. Aš taip pat Vasario 16-osios, Kovo 11-osios ir kitomis švenčių ar atmintinomis dienomis segiu trišpalvę. Sausio 13-ajai man grąžus simbolis neužmirštuolė. Manau, kad simbolis puikiai parinktas ir pagal reikšmę floristikoje (ištikimybės ir ilgesio gėlė), ir pagal semantiką (neužmiršk!). Nešiokime kiekvienas tai, ką norime, svarbu didžiuokimės ir gerbkime atminimą“, – sakė R. Duobaitė-Bumbulienė.

„Tremtinio“ inf.

Kai šalta žiemos naktį nesimiegojo...

1990 metų kovo 11 dieną buvo atkurtą Lietuvos neprieklausomybę, tačiau Sovietų sąjungos agresoriai nenorėjo su tuo susitaikyti. 1991 metų sausio 13 dieną sovietai karine jėga mėgino nuversti teisętą Lietuvos valdžią. Sturmujant Vilniaus televizijos bokštą bei radio ir televizijos komiteto pastatą, žuvo 14 bokštą gynusių, sužeista daugiau kaip tūkstančiai Lietuvos žmonių Vilniuje, Kaune, Sitkūnuose, Juraguose drąsiai stojo ginti televizijos ir radio pastatus, nes tai buvo ryšys su laisvu pasauliu.

Kai „Alfa“ desantininkai Vilniuje užėmė Televizijos bokštą ir nutildė diktorię Eglę Bučelytę, abejingų neliko. Aš su savo vyru Antanu skubiai apsirengėme, sėdome į savo „Žigulius“, prie mūsų prisijungė kaimynai Vytautas ir Alina. Pasitarė, nusprendėme važiuoti prie Sitkūnų televizijos ir radio stoties – ginti Lietuvos laisvę.

Tai buvo baisi naktis. Nors šalo, šalta nebuvvo, nebuvvo ir baimės, nes tūkstantinę gynėjų minią jungė bendras tikslas – meilė Tėvynei Lietuvai, visus jungė mintis – apginti iškovotą laisvę. Net kai pranešė, kad atvažiuoja tankai, mes susiėmė už rankų, apsupome bokštą ir stovėjome laukdami, kas bus. Tačiau į Sitkūnus tankai neatvažiavo. To-

dėl likome sveiki ir kitą dieną grįžome į Kauną. Niekada nepamiršiu to vienybės jausmo, kuris vienijo mus, Sitkūnų televizijos ir radio stoties gynėjus. Susirinko daug jaunų ir pagyvenusių žmonių, degė laužai, skambėjo dainos. Nepamiršiu vyriškio, stovėjusio visą naktį su mūsų trispalve, Lietuvos valstybės vėliava. Kadangi nebuvvo mobiliųjų telefonų, ryšys su kituose svarbiuose objektuose vykstančiais įvykiams buvo palaiomas per radio imtuvėlius. Apie įvykius Vilniuje taip pat žinojome. Buvo pranešta, kad ten liejasi gynėjų kraujas, – tankai traiško žmones, šaudo...

Sausio 13-oji Lietuvoje minima kaip Laisvės gynėjų diena. LPKTS Kauno filialo nariai ir miesto bendruomenė, kaip ir kiekvienais metais, susirinkome Šv. Arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčioje. Šv. Mišias aukojo kapelionas kunigas Tomas Karklys. Po šv. Mišių Vaišių ir moksleivių laisvalaikio rūmų meno kolektyvų koncertas „Vardan Lietuvos“ nepaliko nė vieno abejingo.

Po koncerto nuėjome į Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelį, kur padėjome gėlių prie Laisvės paminklo ir Nežinomo kareivio kapo.

Po to visi, laisvę mylintys žmonės, susirinko LPKTS salėje. Po minėjimo, kurį pravedė LPKTS valdybos

pirmininkė Rasa Duobaitė-Bumbulienė, choras „Ilgesys“, vadovaujamas ilgametės vadovės Bronės Paulavičienės ir perspektyvaus jau no dirigento Mindaugo Šiksniaus, džiugino patriotinėmis, tremtinių dainomis. Sustojo ir susikibė rankomis giedojome „Lietuva brangi“ ir valstybės himną.

Po koncerto vaišinomės arbata, sausainiai, žiūrėjome filmus „Lūžis prie Baltijos“, „Baltijos keliu į Nepriklausomybę“.

Niekada neturime užmiršti to, ką teko patirti, turime budeti. Pirmasis nepriklausomybė atkūrusios Lietuvos vadovas prof. Vytautas Landsbergis teigia, kad turime būti pasirengę gintis nuo tiesioginio ir netiesioginio puolimo, kuris vyksta ir dabar, kiekvieną dieną, nors nuo tiesioginio puolimo praėjo 27 metai. Agresoriaus tikslas – kad bent dalį melo priimdam, nusiviltume sava Laisva ir Nepriklausoma Lietuva, kad suabejotume pačiu pasipriešinimu.

Mums tenka didelė garbė ir atsakomybė ginti Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Jūratė ANTULEVIČIENĖ,
LPKTS Kauno filialo pirmininko pavaduotoja

Sausio 13-osios minėjimas Klaipėdoje

Dvidešim septintą kartą stovėjome prie 1991-ųjų sausio 13-osios aukų nuotraukų stendo, apjuosto žaliu vainiku, papuoštu trispalve juosta, prie krūtinių segėdami neužmirštuolių žiedelius, tapusius Laisvės gynėjų dienos simboliu. Degėme žvakutes, minėjome žuvusių atminimą, žavėjomės jų drąsa ir pasiaukojimu už Tėvynės laisvę. Jeigu ne jų auka, gal atkurtos Lietuvos 100-metį būtume šventę tik nedauge lis ir tyliai už užrakintų durų.

Minėjimą, skirtą Laisvės gynėjų dienai, prie Klaipėdos PKT sąjungos buveinės pradėjome dainuodami Mairo-

nio „Lietuva brangi“ kartu su chorū „Atminties gaida“. Klaipėdos PKT sąjungos pirmininkas Vytautas Mickus, paraginės susirinkusius pagerbtį žuvusių tylos minute, lėtai ir iškilmingai skaitė jų pavarades. Savo pranešime jis kalbėjo: „Sausio pirmąją minėjome Vėliavos dieną. Neatsiejami dalykai – Trispalvė ir Sausio 13-oji. Ilgus metus ėjome į tai, kad galėtume neklidomi ją išskelti, kol radome tam tinkamą laiką ir išdrįsime ne tik ištarti žodį Laisvę, bet ir pasipriešinti okupantui. Atgimė viltis tapti laisviems savame krašte.“
(keliamai į 8 psl.)

Paminėjome Laisvės gynėjų dieną

Iškilmingo minėjimo metu buvusiai politinei kalinei, seserai Nijolei Sadūnaitei įteikta Laisvės premija. „Buvau tiesos pusėje slogais okupacijos metais, ir dabar stengiuosi laisvoje Lietuvoje išsikioti toje tiesos pusėje. Siekdama tiesos ir teisingumo, kovoju už laisvę nuo melo, nuo baimės, nuo kitaminių persekiojimo, nuo prisitaikeliškumo ir veidmainystės“, – atsiėmusi apdovanojimą sakė N. Sadūnaitė.

Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje, prie Seimo rūmų, įvyko iškilminga Lietuvos valstybės vėliavos pakėlimo ceremonija, skirta Laisvės gynėjų dienai paminėti. Renginyje dalyvavo Lietuvos valstybės gynėjai ir žuvusių už Lietuvos laisvę artimieji, Lietuvos Respublikos vadovai, Seimo ir Vyriausybės nariai, Nepriklausomybės Akto signatarai, Lietuvos kariuomenės vadovybė, užsienio šalių diplomatinio korpuso atstovai, sostinės svečiai ir vilniečiai.

Laisvės gynėjų dieną Vilniaus Arkikatedros bazilikos Tremtinių koplycio-

je arkivyskupas Gintaras Grušas palaimino garsiąją Sibiro Madona vadinamą Korbiko Švč. Mergelės Marijos skulptūrą. I Lietuvą ši skulptūra parvežta iš Krasnojarsko krašto Korbiko gyventės kapinaičių 2010 metais. Apie 1955-uosius šiose kapinėse pastatyta Švč. Mergelės Marijos skulptūrą išdrožė tremtinys Jonas Malutis.

Sekmadienį Vilniuje daugiau kaip septyni tūkstančiai žmonių dalyvavo tradiciniame tarptautiniame pagarbos bégime „Gyvybės ir mirties keliu“, skirtame žuvusiesiems už Lietuvos laisvę 1991 metais pagerbtii. I bégimą užsiregistravę entuziastai iš 17 užsienio šalių. Jame taip pat dalyvavo Lietuvos reziduojantys užsienio šalių ambasadoriai, kariai iš JAV, Vokietijos, Olandijos, Prancūzijos, Norvegijos, Kroatijos ir kitų valstybių. „Kad tiek žmonių ir tiek jaunų žmonių yra, tai rodo visuomenės stiprybę, tai rodo valstybės stiprybę, laisvės stiprybę – tai yra džiugu“, – sakė krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis.

ganizatoriai ir svečiai padėjo gėlių prie žuvusių Laisvės gynėjų kapų. Bégimo paabigoje padėta gėlių prie Vilniaus televizijos bokšto memorialinės sienos.

Parengė Vesta MILERIENĖ

Bégimo „Gyvybės ir mirties keliu“ dalyviai

A. Pliadžio nuotr.

Ivykiai, komentarai

Kremliaus svajonė dėl Sausio 13-osios išsipildė – savi pradėjo šaudyti į savus

Kaip šiais metais sutikome Sausio 13-ąją? Ogi negražiai. Ne, ne dėl to, kad nebuvu gražių renginių – atvirkščiai – jų buvo visoje Lietuvoje, kiekvienoje savivaldybėje: mokykos ir kitos įstaigos tradiciškai languose uždegė žvakeles, prie kultūros centrų ar pagrindinėse aikštėse vakare suliepsnojo simboliniai laužai. Deja, bet visi pastebėjome, kad šiemet prie laužų žmonių susirinko mažokai... Bet kur kas negražesnis dalykas buvo rietenos dėl mažutės, gležnos gėlelės, kurią vieną tautietis pasiūlė pritaikyti kaip žuvusių už laisvę simbolį, pažįstamą visam pasauliui.

Prieš porą numeriu jau rašiau apie tos gėlelės atsiradimo istoriją, jos „atėjimą“ į mūsų Sausio 13-ąją ir su kokiui įniršiu kai kas iš tautiečių puolė šį simbolį. Kodėl? Todėl, kad iš šalių būtų nustumta Sausio 13-osios esmė ir kad per šią šventę, užuot kalbėjė apie taučios vienybę, kurią ji parodė tomis lemtingomis 1991 metų sausio dienomis, žiūrėtume, kas įsirogės neužmirštuolę ir jį koneveiktume už „nepatriotiškumą“. Kai 2014 metų sausį nuvilnijo „Neužmirštuolės“ iniciatyva, ją palaiantys įvardijo kaip telkiančią žmones, pozityvią akciją, i kurią per trumpą laiką išstraukė per 60 jaunimo organizacijų, švietimo ir kultūros įstaigų, įvairių visuomeninių ir tautinių organizacijų, naujienu portalų ir taip toliau. Netgi užsienyje esantys tautiečiai palaikė šią iniciatyvą. Tačiau, pasak vieno informacinio portalo, „akcijos „Neužmiršk“ simbolis labiausiai suerzino „Respublikos“ leidinių grupę, kuri nuolat kritikuoja Lietuvos integraciją į Europos Sąjungą bei NATO, ir užsakytu puolimu bando prilyginti akcijos simbolį Neužmirštuolę vermachto ženklui“. Trumpai tariant, žinome, kas paskleidė priešišką iniciatyvai mintį, na, o žinant tų leidinių tendencingumą, netgi īšamoningą kryptingumą, galima tik priminti, ko buvo siekiama užsipuolant „Neužmirštuolę“.

Žymus Lietuvos tinklaraštininkas Ričardas Savukynas, beje, aktyvus kovojo prieš prorusišką propagandą internete, rašo: „Apie tai, kaip neuž-

mirštuolė tapo simboliu, kuris priminti Sausio 13-ąją, man papasakojo Vaidas Saldžiūnas (žurnalistas, karybosžinovas, red. past.), nuo kurio ir prasidėjo šita istorija. Vaidas nepriklauso jokiai partijai, jis tiesiog galvojo apie tai, kad Lietuvai reikia ženklo, kuris mums primintų šį bei tą apie mūsų tapatybę, apie mūsų norą būti laisvais, apie viską.

Dar prieš kokius ketverius metus, kai jis apie šitai galvojo, viešame diskurse vyravo aiškinimai, esą jei dabar kiltų Sausio 13-oji, tai lietuvių neitų ginti Tėvynės. Ar atsimenate tokias portalų antraštes?

Aš pats atsimenu, kaip vos prieš keilis metus dar buvo kišama paleckinė propaganada apie tai, kad visa Sausio 13-oji – tai kaip esą „savi šaudė į savus“. Aš atsimenu ir tai, kaip tuo metu jaunesni žmonės mano blogo komentaruose sunkiai galėjo patikėti tuo, kad Laisvę galima buvo eiti ginti taip, kaip ėjome – tiesiog tam, kad žūdami pasauliui parodytume, jog agresorius – tai nusikalstamas komunistų režimas. Vaidas Saldžiūnas irgi tą matė, todėl ir pagalvojo, kad reikia tokio simbolio, kuris visai kitaip primintų žmonėms, kaip mes iškovojo laisvę.

Daugelis, artėjant Sausio 13-ajai, prisimename anuomet mums švietusią Trispalvę, mes visi žinome, ką mums reiškia Vytis, ką reiškia Gedimino stulpai ir Jogailos kryžiai. Mes visi tais laikais žinojome ir prisimename. Tačiau daugybė kitų žmonių – tiems, kas tenai nedalyvavo, reikia kažko, kas primintų ne šiaip mūsų valstybės simbolius, o būtent tą naktį. Tą naktį, kai buvo baisu, kai mes stovėjome šaltyje ir laukėme, kada ateis mūsų žudytis. Laukėme tiesiog tam, kad laimėtume. Kai kurie žuvo ir liko laisvi. Kiti liko gyvi ir tapo laisvais.

Prieš ketvertą metų Vaidas tiesiog pagalvojo apie tai, kad viską prisiminti turi ne tik tie, kas tada stovėjo prie Bokšto, prie Parlamento, prie LRT pastatų – reikia, kad prisimintų ir visi kiti. Prisimintų ne tik tai, kad buvo Sausio 13-oji, bet ir visus tuos, kas tada žuvo ir kas liko gyvais. Prisimintų, kad tikėdami pergale, mes visi ga-

lime laimėti.

Akcija prisiminimui turėjo būti tokia, kad nesisetų su jokia konkretia partija ar žmogumi. Ir tokia, kad simbolis tiesiog žymėtų, jog viską atsimename ir nieko neužmirštame. Tokia, kur būtų sakoma: mes atsimename jus ir mes neužmirštame tą, kas stovėjo prie Bokšto, kas stovėjo prie Parlamento, kas stovėjo prie Vyriausybės, kas stovėjo prie LRT – neužmirštame nieko. Štai taip ir atsirado neužmirštuolė.

Pats Vaidas Saldžiūnas buvo tiesiog tas, kas sugalvojo pačią idėją, o realybėje ją įgyvendino daugelis kitų žmonių. Tiesiog tai ta pradžia, kurią verta žinoti, jei jau kiltų noras aiškintis, iš kur neužmirštuolė atsirado ir kokia buvo pirminė mintis.

Atrodytų, viskas aišku – nieko antautiško čia nėra ir negali būti. Bet kaip avinas į naujus vartus tūlas tautietis puola į atlapan kiekvienam, įsisegusiam „Neužmirštuolę“! Beje, negalima nepastebėti dar vieno iškalbingo fakto – neteko nei girdėti, nei skaityti, nei regėti nė vieno neužmirštuolės šalininko, besityciojančio iš tautinių mūsų simbolių. Tai visiškai logiška – patriotai negali taip elgtis! O štai iš neužmirštuolės... Ima atrodyti, kad pasityčioti iš neužmirštuolės ir ją seginčių žmonių tapo kone didžiausio „patriotiškumo“ įrodymu – panašiai kaip verksianti apie neįmanomą gyvenimą Lietuvos. Bet dar įdomiau ši procesą stebėti interne, socialiniuose tinkluose: čia visu gražumu atsiskleidžia prorusiškų propagandistų veikla – vienas neva propaguoja neužmirštuolę, o kitas – tautinius simbolius. Kai pasidomi tų propaguotojų asmeninėmis paskyromis, pamatai, kad tai Putin ir Georgijaus juostelių gerbėjai... Tuomet net nesistebi, kodėl jų pateikiamai medžiaga idealiai sutampa. Deja, stebina tai, kad nuorodą „patinka“ ties ja paspaudžia net Šaulių sąjungos nariai. Nori nenori, prisimeni seną tiesą: tik mulkis arba naivuolis gali galvoti, kad Kremliaus agentas maskuosis po dvigalviu ereliu, raudona žvaigžde ar Georgijaus juoste (vadinamą kolo-

radke – skiriamuoju rusų separatistų, užgrobusių Rytų Ukrainą, ženklu).

Bet nereikia net užsimaskavusių putinistų – štai ką rašo vieni iš „Neužmirštuolės“ priešininkų „Lietuvių taučininkų ir respublikonų sąjunga“: „Ši tagėlytė yra īšamoningai platinama, kad užgožtų valstybęs, dėl kurios laisvės žuvo žmonės, simbolius, stengiantis, kad Lietuvos piliečiai pamirštų, jog žuvusieji kovojo už Lietuvos valstybęs atkūrimą, o ne už kitus su Lietuvos valstybingumu tiesiogiai nesusijusius dalykus: laisvę, demokratiją ir pn. Tai vyks ta visame Vakarų pasaulyje, kuriame naikinama valstybė kaip institucija, trukdanti globalizacijai, t.y. tarptautinių korporacijų galutiniams įsiviešpatavimui. Lietuvos prie jų kovos prieš Lietuvos valstybingumą dar prisideda mūsų diejieji kaimynai iš Rytų ir Pietvakarių“ (kalba netaisyta).

Perskaičius tokį bolševizmu dveliantį tekstą, pasišiaušia plaukai – pasirodo, su Lietuvos valstybingumu tiesiogiai nesusiję dalykai yra... laisvę, demokratija „ir pn.“! Trumpai tariant, kažkas už Kremliaus mūrų persistengė rašydamas tokį tekstą. Bet užuominiai aiški – bandoma įkalti į galvas, jog laisvę ir demokratija (ir mistinis „ir pn.“) nesusiję su Lietuvos valstybingumu, tad jokio nuostolio nebūtų juos prarasti. Svarbiausia – nutekti kuo daugiau Lietuvos piliečių prieš Lietuvos valstybės atributus – valdžią, kariuomenę, aktyviajų visuomenės dalį. Matant nuožmū puolimą prieš „Neužmirštuolės“ simbolio naujinimą Sausio 13-osios aukoms atminti, galima spėti, kad Kremliaus svajonė „savi šaudė į savus“ pamažu pildosi. Todėl ir norisi pasakyti: ponai, kažkodė save laikantys patriotizmo monopolininkais (geriausiai žinančiais, kaip atrodo patriotiški paminklai, kokie yra tautiškiausiai simboliai, „ko nori mergaitė“ ir t. t.) – nuo to momento, kai jūsų ambicijos ima sutapti su Kremliaus interesais, išsibraukite iš patriotų sąrašo patys, būkite sąžiningi, ką? Tokiems yra kitas sąrašas.

Gintaras MARKEVIČIUS

„Sniego susitikime“ – regiono saugumo užtikrinimo scenarijai

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė geopolitinius iššūkius, Europos ir transatlantinį saugumą aptarė su tradicinio „Sniego susitikimo“ dalyviais.

Mažuoju Davosu vadinamas susitikimas kasmet į neformalias diskusijas sutraukia žymiausius užsienio ir saugumo politikos ekspertus iš viso pasaulyo. Šiemet į Lietuvą atvyko buvęs NATO generalinio sekretoriaus pavaduotojas Aleksanderis Veršbovas, buvęs vyriausasis JAV ginkluotų pajėgų Europoje vadovas, prasidėjęs prie rotacių pajėgų Baltijos valstybėse dislokavimo, generolas leitenantas Frederikas Benjaminas Hodgesas, buvęs Švedijos premjeras Karlas

Bildtas, garsus tarptautinis apžvalgininkas Edvardas Lukas, kiti įtakingi analitikai, žurnalistai ir politologai.

Bendraudama su „Sniego susitikimo“ dalyviais, šalies vadovė pabrėžė, kad atvirai prieš Vakarus nukreiptas agresyvus Rusijos elgesys privertė Europą ir visą transatlantinę bendruomenę peržiūrėti savo gynybos prioritetus bei mobilizuoti visas pačias saugumui sustiprinti.

Pasak Prezidentės, objektyvių prieplaidų, kad ateityje sumažės geopolitinė įtampa, nėra. Rusija toliau reformuoja savo karines pajėgas ir ginkluotę, testuoja puolamuosius scenarijus prieš Vakarus. Pavasarį artėjant rinkimams Rusijoje, akivaizdu, kad nesikeis

ir Vakarų atžvilgiu priešiška retorika. Todėl esminis Europos ir NATO uždavinys – efektyviai atgrasytis ir atremti besikeičiančias saugumo grėsmes.

Pasak šalies vadovės, transatlantinis saugumas priklauso nuo Baltijos šalių saugumo, todėl NATO viršunių susitikime liepą būtina parengti efektyvią Aljanso pastiprinimo strategiją, numatyti priemones, kurios užkirstų kelią galimai regiono karinei izoliacijai, ir užtikrinti regioninę oro gynybą. Prezidentės teigimu, NATO turi būti pasirengusi labai greitai pereiti iš taikos į karą režimą ir vykdyti itin platus masto kolektyvinės gynybos operaciją, todėl reikalinga ir esminė Aljanso štabų reforma.

Prezidentė taip pat pabrėžė, jog fininis JAV karinių pajėgų buvimas Baltijos šalyse yra kertinis atgrasymo ir regiono saugumo elementas. Valstybės vadovės teigimu, geopolitinė realybė taip pat verčia ES šalis daugiau investuoti į saugumą ir nedubliuojant NATO stiprinti bendradarbiavimą gynybos srityje.

„Sniego susitikimas“ rengiamas jau 11 metus. Neformaliose diskusijose Lietuvos bei užsienio valstybių aukšto rango pareigūnai ir ekspertai apskiečia analitinėmis įžvalgomis, kurios taip pat padeda mūsų partneriams geriau suprasti šalies bei viso regiono saugumo poreikius ir specifiką.

Prezidentės spaudos tarnyba

Jis kūrė nepriklausomą Lietuvą

Tai mano tėtis Juozas Steponavičius, 1941 metais ištremtas iš Lietuvos su žmona ir trimis mažamečiais vaikais į tolimą Sibirą. Tėtis, kaip „ypatingas“ nusikaltėlis, buvo nutremtas į Krasnojarsko krašto Rešotų lagerius, kur po pusmečio mirė. Mamytė su trimis vaikais atsidūrė Tomsko srityje, Čiudinovkos kaime. Iki šių dienų nieko nežinau apie tévelio paskutines gyvenimo valandas, apie palaidojimo vietą.

Tévelis buvo mokytojas. Ši darbą dirbo iki 1925 metų, kol buvo paskirtas Biržų apskrities Saločių valsčiaus viršaičiu. Nuo tų metų prasidėjo jo aktyvus Nepriklausomos Lietuvos kūrimas. Pats būdamas pedagogas, viršaitis aktyviai rėmė prezidento A. Smetonos švietimo politiką – statė mokyklas kaimuose, visame valsčiuje.

Saločių miesteliui labai reikėjo tiltu per Mūšos upę, mat žmonės jau buvo pavargę naudotis mokama perkėla. Viršaitis dėl tilto statybos važiavo pas prezidentą A. Smetoną, kur buvo maloniai priimtas ir išklausytas. Reikėjo miesteliui pastatyti pieninę, kooperatyvą, tiesi kelius (tuomet žyrykelius), statyti ir mažus tiltukus, kelti miestelio gerovę. Iki 1941 metų buvo padaryta labai daug gerų darbų. Viršaičio iniciatyvas nuoširdžiai rėmė vietinių gyventojų, jie sunkiai dirbo statydami tiltą per Mūšą ir kitus objektus.

Už ilgametį darbą kuriant Lietuvos gerovę viršaitis pelnė didelį vyriausybės pasitikėjimą. Buvo apdovanotas daugeliu valstybinių apdovanojimų. Biržų apskrities viršininko archyviniam fonde jo asmens byloje, 1930 metų kovo 8 dienos tarnybos lape nurodyta, kad Juozas Steponavičius „Už nuopelnus Lietuvai Jo Ekselencijos pono respublikos pre-

zidento 1930-09-08 Tautos šventeje apdovanotas Vytauto Didžiojo ordino III laipsnio medaliu“. Toje pačioje byloje 1939 metų vasario 17 dienos tarnybos lape skiltyje „Kada ir kuriais pasižymėjimo ženklais apdovanotas“ nurodyta: „1923 metais – visuotinio gyventojų surašymo ženklu, 1928 metais – Lietuvos nepriklausomybės 10 metų sukaktiui jubiliejiniu medaliu, 1939 metų liepos 12 dieną – Saulių žvaigždės medaliu“. Tévelis tuomet priklausė Saulių sąjungai. Gal kaip politinis ir buvo ištremtas į Rešotus – mirčiai.

Aišku, kažkas iš savų ir įdavė sovietams „nusikaltėlių“ Juozą Steponavičių. Mamytė pasakojo, kad tévelis norėjo pasitraukti į užsienį, bet mamytė sulaike, sako: „Už ką tave trems, baisus tu čia ponas“. Tikrai, kaip pasakojo žmonės, tévelis išsiskyrė kulkumu, papras tai rengesi, po valsčių važinėjo dviračiu. „Pono“ niekas nevežiojo, bet mat kažkam jis pasirodė didelis nusikaltęs ponas, todėl nubaustas tremtimi.

Ar kam nors nuo to palengvėjo? Ar pagerėjo gyvenimas tiems, kurių varomi į kolūkius verkė apsikabinę arklio galvą?

Viršaičio Juozo Steponavičiaus atminimą įamžinome Panevėžio Šv. Trejybės bažnyčios šventoriuje, akmeninėje atminimo sienelėje. Lietuvos Laisvės kovotojų sąjunga Vilniuje iniciavo kenotafų (tuščių kapų) plokščių pastatymą, ant kurių iškalamos pavardės tų Lietuvos patriotų, kurių kapai nežinomi. Dokumentus tam esu pateikusi. Duos Dievas, kai atsiras lėšų, ir mano tévelio vardas bus įamžintas greta kitų tautos sūnų, pasiaukojamai kūrusių Nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Milda GOGELIENĖ

Juozas Steponavičius (pirmas iš dešinės) su valsčiaus valdybos nariais darbo kabinetė. Apie 1935–1939 metai

Juozas Steponavičius skaito pranešimą prie Laisvės paminklo, 1930 metai

Sveikiname

Garbingo 85-ojo gimtadienio proga nuoširdžiai sveikiname buvusį Krasnojarsko kr. tremtinį, ilgametį LPKTS Šiaulių filialo narį ir Etikos komisijos pirmininką Adolfą PURTULĮ. Linkime stiprios sveikatos, šviesių gyvenimo akimirkų, prašome Aukščiausiojo palaimos.

LPKTS Šiaulių filialas

Miela sese, bendraminte, tiesos skleidėja Nijole,

Sveikiname Laisvės premijos įteikimo proga linkédami, kad Jūsų nešamas géris pasklistą po visą pasauly, kad susivienytų širdys ir sielos kovoje prieš blogi ir nugalėtų Tiesa, Teisingumas, kad Jūsų skleidžiamas Laisvės žodis pasiekštų kiekvieno žmogaus širdį. Kad Laisvė mus visus vienyti, apsiestų ir sutaurintų.

LPKTS Vilniaus skyrius

Mokytojas, šaulys Juozas Mulerskas

buvo daug, o išsilavinusių žmonių trūko, todėl šalia mokytojo darbo daug dirbo ir visuomeniškai – višur, kur tik reikėjo padėti.

1919 metais lenkams užėmus Seinus, apskrities įstaigos persikėlė į Lazdijus, kur buvo partizanų ir šaulių organizavimo centras. Gresiant Lietuvos Nepriklausomybės praradimo pavoju, J. Mulerskas aktyviai įsijungė į ginkluotąją kovą, įstodamas į partizanų eiles ir su pasišventintu dirbo Gynimo komite.

Buvo šio komiteto sandėlio vedėjas: telkė partizanus, šaulius, rūpinosi jų apginklavimu, maitinimu. Lėšų iš niekur negaudavo, ir tik dosnių dzūkų parama Gynimo komiteto sandėlis buvo pripildytas maisto, drabužių, tabako. Daug kartų su kitaikis partizanais Juozas Mulerskas kovojo su ginklu rankose prieš plėšikaujančias lenkų partizanų gaujas. Nuo pat Saulių sąjungos įkūrimo, tapo aktyviu jos nariu. 1920 metais išrinktas Seinų apskrities šaulių rinktinės (tuo metu – skyriaus) valdybos nariu. 1920 metais lenkai vėl puolė Seinus ir visą Lietuvą. Kiekvienu momentu gyvybei grėsė pavoju, nes priešas buvo čia pat, o pakliuvusius į nelaisvę pasiprievinimo kovos organizatorius priešas bausdavo mirtimi. Tačiau J. Mulerskas Tėvynės gynimo darbe negailėjo nei sveikatos, nei jėgų.

Nepriklausomybės kovoms aprimus, J. Mulerskas dirbo mokytoju Lazdijų pradinėje mokykloje, surasdamas laiko visuomeninei ir ekonominėi veiklai: dalyvavo Vilniui vaduoti sąjungos veikloje, Lazdijų apylinkėse suorganizavo kooperacijos draugiją „Šienpjovys“ ir ilgą laiką dirbo jos vadovybėje. Lenkų puldinėjimai Lazdijų krašte baigėsi tik 1923 metų pavasarį, o iki tol šauliams ir jų rėmėjams teko budeti bei saugoti prie demarkacijos linijos esančius kaimus ir jų gyventojus.

Nepriklausomybės kovose nepriteklių pakirstas J. Mulersko organizmas nuo tuberkuliozės pradėjo nykti, todėl jis turėjo atsisakyti mėgstamo darbo ir veiklos, ir persikėlė gyventi į pušimis miškinę Alytaus miestą. Iki paskutinių gyvenimo dienų dalyvavo Saulių sąjungos ir Vilniui vaduoti sąjungos veikloje.

Gintaras LUČINSKAS

2018 m. sausio 19 d.

Tremtinys

Nr. 3 (1265)

5

Pokaris Šakališkiuose

Pabaiga.

Pradžia Nr. 2 (1264)

Marijampolėje gyvenantis Vytautas Bielskus, jo žmona Vitalija ir igliaukiečius Vytautas Račkauskas pasakoja savo krašto didvyrių istoriją.

Menkevičių šeimoje Šakališkiuose augo šeši vaikai. Jurgis tapo mokytoju, Albinas mokėsi kunigų seminarijoje, Juozas ir Onutė – Marijampolės gimnazijoje, jauniausasis Vytautas dirbo kaimo parduotuvėje. Deja, šeimos likimas tragiškas: klieriką Albiną 1949 metais ištremė prie Baikalo, Juozą, kuris svajojo būti kariškiu arba kunigu, su Onute išvežė į Krasnojarsko kraštą, o Vytautas tapo partizanu ir žuvo garbingoje kovoje.

Vytautas Bielskus su Vitu Menkevičiumi mokėsi viename skyriuje. Mokykla buvo įsikūrusi pas Karalius. Jie du buvo vienmečiai, gyveno netoli vienas kito. Abu ganė karves ir avis Šilelyje. Kartu su jais mokėsi kaimynai: Vito sesuo Onutė Menkevičiūtė, Sigitas Klimas, Juozas Kronkeris. Mokytoja Marytė Plioplytė-Mozūrienė vienoje patalpoje mokė visas keturias klases.

Vytautas mena, kaip vėliau gal aštuoni Marijampolės dešimtokai ir ju draugai, tarp kurių buvo Vitas, Levas Kancierius ir kiti, susirinko pas kalvę Stagniūnā ir kalbėjo apie gyvenimą, dainavo partizaniškas dainas. Stribai berniokų susitikimą sekė, klausėsi jų dainų. Pranešė saugumui. Dalį vaikinų suémė, kiti pabėgo pas partizanus. Vytautas pamena, kad kartą eglėje pamatė paslėptus du šautuvus. Parsinešė namo, slaptą pašaudydamo. Kartą pavakary atėjo jų atsiimti jaunasis partizanas Vitas Menkevičius.

Vitas Menkevičius-Spyglys gimė 1930 metais, partizanavo nuo 1950 metų, buvo Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės vadas. Žuvo 1952 metų birželio 24 dieną Juodaraistyste, Šilavoto apylinkėje.

Vito bendražygiai Vincas Bražinskas-Smauglys, Kazimieras Kurtinys-Ažuolas, rinktinės vadas Vitas Menkevičius-Spyglys, Kazys Popiera-Gegužis, Sigitas Jankauskas-Keleivis, Klemensas Marčiulaitis-Karaliūnas, Albinas Banislauskas-Klajūnas, Antanas Karpauskas-Kurtas, Algimantas Gumauskas-Balandis buvo beveik vienmečiai, vos dvidešimties sulaukę.

Dvidešimtmiečiai Alfonsas Ukas ir jo pusbrolis Evaltas Gasneris buvo Lietuvos vokiečiai. Nuo Balbieriškio kilusio Gasnerio šiame krašte niekas nepazinojo. Tapę MGB Prienų rajono skyriaus agentais smogikais, Evaltas pasivadino Vincu: bijojo, kad negirdėtas vardas gali išduoti jo kilmę. Jiedu rado kelius pas Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės partizanus. Įtikino vadus, kad nori stoti į jų būrį, sugalvojo savo gyvenimo istoriją.

1952 metų birželio 24 dieną Prienų šile, partizanų stovyklavietėje, prie didžiosios eglės buvusio vado bunkeryje minėti smogikai nužudė miegančius septynis Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės partizanus. Tą vakarą naujokai pasiprašė sargybon... Taip žuvo Albinas Banislauskas-Klajūnas, Vincas Bražinskas-Smauglys (rinktinės vado adjutantas), Pranas Kižys-Vilius (rinktinės štabo narys), Kos-

tas Marčiulaitis-Slanka, Dainius, Vitas Menkevičius-Spyglys (rinktinės vadas), Vincas Navikas-Dédė ir Antanas Šalčius-Švedas. Sako, vienas partizanas buvo atsigulės atokiau ir tas žudynes matė. Kad apsaugotų smogikus, įvykio vietoje MGB Prienų rajono skyrius inscenizavo kareivių susišaudymą su partizanais. Aplinkiniuose kaimuose partizanų buvo ieškoma dar tris dienas. Žuvusiųjų partizanų užkamsimo vieta neįšaikinta.

Kitą dieną Senaūčio (Naujosios Ūtos apylinkė) kaime MGB darbuotojai Kosinov, Bakirov, Karmaliugini suraše protokolą, įvardydami žuvusiuosius. Žūties metu Kostui Marčiulaičiui buvo devyniolika, Antanui Šalčiui, Vincui Beržanskui – dvidešimt, Vitui Menkevičiui – dvidešimt du, Albinui Banisauskui – dvidešimt treji. Tik vyriausiajam jų Vincui Navikui-Dēdei buvo 42 metai... Mūšio vietoje paimta keturi automatai, trys šautuvai, kulkosvaidis, šeši pistoletai, granata, keli šimtai šovinių, taip pat 67 laikraščio „Partizanai“ egzemplioriai ir dokumentai... Iškilmingai pranešta, kad „likvidavus „Spyglį“ partizanus, Marijampolės rajone besipriešinančių neliko“. Pasiūlyta agentus-smogikus „Patriot“ ir „Kaizer“ (Alfonas Ukas ir Evaltas Gasneris) bei Prienų rajono MGB 2-N skyriaus viršininko pavaduotojų kapitoną Karmaliuginą, tiesiogiai vadovavusį agentų-smogikų grupei, apdovanoti...

Šaltiniai teigia, kad partizanams užmigus, smogikai atsargiai surinko partizanų ginklus, pasidėjo šalia savęs. Alfonas paėmė Spyglį automatą, Vincas – Slankos. Šaudė miegantiems tiesiai į galvas. Šūviai nuaidėjo vienas po kito.

Po kurio laiko išdavikai susilaukė atpilda. Partizanai vieną jų nušovė, o kitą sužeidė. Pagijusį sovietai išleido į Vokietiją, nes negalėjo išsigandusio išdaviko apsaugoti.

Kur buvo užkasti nužudyti partizanų kūnai, niekas nežinojo. Vytautas Bielskus sako, kad partizanų kūnai niekinti Linksmakalnyje, dabar tai Kauno rajono kaimas, esantis už 2 kilometrų nuo Išlaužo. 1944 metų vasarą buvusiame dvare rusų kariškiai, atsivarė vokiečių belaisvius, išengė KGB radio-tehnikos užsienio žvalgybos ir diplomatinio ryšio su Vakarų Europa dalini-

nį – radijo žvalgybos centrą. Pastatė kareivines, administracinių pastatų, Žaliuosios gatvės namus, karininkų klubą. Slaptame dalinyje dirbo keli tūkstančiai rusų kariškių ir vertėjų. 2000 metais rastos ir vokiečių belaisvių kapinaitės, čia galėjo būti užkasti ir žuvusių partizanų palaikai.

Igliškėliai susiję su vienu iš Tauro apygardos ikūrėju partizanu Justinu Lelešumi-Grafu, gimusiu 1917 metais Navasadų kaime. 1943 metais baigė Vilkaviškio kunigų seminariją ir buvo paskirtas vikaru į Vištytį. 1945 metais paskirtas į Lankeliškius Alvito valsčiuje, 1946 metais – Tauro apygardos kapelionu. Žuvo Birutės rinktinės štabo bunkeryje Veiverių kaime 1947 metų rugpjūčio 24 dieną su kitais penkiais štabo pareigūnais. Po žūties apdovanotas II laipsnio Laisvės Kovos Kryžiumi.

Stanislovas ABROMAVIČIUS

Vytautas Bielskus

Partizanai Kazys Popiera-Gegužis, Algimantas Gumauskas-Balandis, Vitas Menkevičius-Spyglys ir Antanas Karpauskas-Kurtas, apie 1951 metų

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“

Prenumerata priimama iki kiekvieno mėnesio 28 dienos bet kuriame „Lietuvos pašto“, „Pay Post“ skyriuje, per „Lietuvos pašto“ laiškininką, paskambinius informacijos tel. 8 700 55 400,

internetu www.prenumeruok.lt.

Laikraštis išeina 4 kartus per mėnesį.

Prenumeratos indeksas 0117. Kaina:

1 mėn. – 2,45, 3 mėn. – 7,34, 6 mėn. – 14,69 euro.

Nelikite be savo laikraščio!

Įvertinimas už ieškojimų ir atradimų kelią

Kauno Istorinė Prezidentūra iškilmingai sutiko susirinkusiuosius į Lietuvos žurnalistų draugijos įsteigto Stasio Lozoraičio premijos įteikimo iškilmes. S. Lozoraičio žurnalistinė premija įsteigta 1998 metais. Ji skiriama už žurnalistinę veiklą, aktualiausius ir ryškiausius spaudoje, radijuje, televizijoje ar internetinėje žiniasklaidoje paskelbtus žurnalistų kūrinius, vertingą ilgametę žurnalistinę veiklą. Šiemet ji įteikta prof. Liudui Mažylui. Nuoširdžiai, prisimindamas pirmuosius žingsnius spaudoje, apie save papasakojo laureatas.

Liudas Mažylis, kaip ir dera tikram kolecininkui, išsaugojo S. Lozoraičio pasiraštą Igaliojimą, liudijantį apie pašyrimą būti stebėtoju Stasio Lozoraičio, kandidatavusio į LR prezidentus, rinkiminę kampaniją. Ir kiti dokumentai aplankė – laikraščių, dokumentų kopijos, liudijo apie svarbias žinias, skelbtas laikraščiuose. S. Lozoraitis aktyviai dalyvavo Lietuvos valstybės atkūrimo bei įtvirtinimo pastangose. Apie tai liudija jo susirašinėjimai su Lietuvos Sąjūdžio ir atkurtos Lietuvos valstybės vadovybe, taip pat nurodymai Lietuvos diplomatinės tarnybos pareigūnams,

diplomatinių laiškų bei vieši pasiskymai tiek iki nepriklausomybės atkūrimo, tiek ir siekiant jos įtvirtinimo.

Pirmieji Liudo Mažylio darbinės karjeros žingsniai prasidėjo 1977 metais, kai baigės Vilniaus universitetą ir išgijo chemiko specialybę, trejus metus dirbo Kardiologijos institute, kur paskelbė 15 straipsnių recenzuojuose periodiniuose moksliniuose leidiniuose. Nuo 1997 metų dėsto Vytauto Didžiojo universitete, paskelbės daugiau kaip 20 straipsnių.

Žurnalistinę veiklą spaudos baruose žymi 1990–1993 metais, kai dirbo dienraščio „Kauno laikas“ vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoju, o 1993–1998 metais – Kauno miesto savivaldybės atstovu spaudai, spaudos centro vadovu. Jo straipsniai publikuoti laikraščiuose „Kauno aidas“, „Lietuvos aidas“, „Tėvynės sargas“, „Apžvalga“, „Savivaldybių žinios“, „Veidas“. L. Mažylis aktyviai dalyvavo Sajūdžio veikloje. Kaip akredituotas žurnalistas, dalyvavo Kovos 11-osios Akto pasirašymo dieną Vilniuje. 1990–1995 metais buvo Kauno miesto savivaldybės tarybos narys.

Politikos ir visuomenės veikėjas,

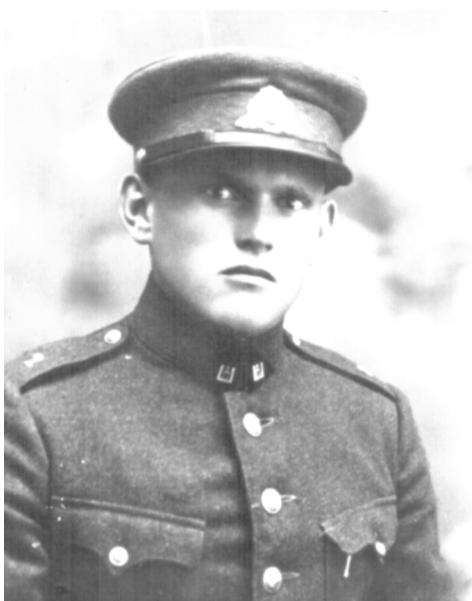
mokslininkas, kolecininkas Liudas Mažylis yra kilęs iš žinomos tarpukario Kauno inteligenčių šeimos. Kilmės šaknys veda giliai į mūsų tautinius kloodus. Jo prosenelis iš motinos pusės Jonas Bliūdžius buvo knygnešys, senelis iš tėvo pusės – garsus tarpukario Lietuvos akusherijos sistemos kūrėjas Pranas Mažylis, kurio vardu pavadinti gimdymo namai Kaune.

Liudas Mažylis baigė Kauno 5-ąją vidurinę mokyklą, igijo ir muzikinį išsilavinimą.

Kiti aistra, kaip pasakojo premijos nominantas – kolekcionavimas. Sukaupti eksponatai – laiškai, pašto ženklai, atvirukai, vokai su antspaudais – ne vien mėgiamas užsiemimas. Tai studijuoti, pažinti, domėtis skatinantis darbas. Savo surinktas kolekcijas pirmosiose parodose L. Mažylis eksponavo Vinco Kudirkos viešojoje bibliotekoje. Būdamas aktyvus Kauno kolecininkų klubo narys, organizavo nacionalinę filatelijos parodą „Kaunas–2015“.

(keliamas į 7 psl.)

Tėvo portretas sūnaus prisiminimuose

Petras Pabrinkis – Lietuvos kariuomenės karys

Jonavos gyvenančio Petro Pabrinkio atmintyje išlikę jo tėvo bruožai tik iš nuotraukų. Gyvo tėvo matyt įman neteko, nes likimo ranka įvykius sudėliojo taip, kad sūnus gimė jo téveliui jau žuvus.

Kaip ne vieną jauną žmogų, kuris nepritapo prie sovietinio režimo, vilijojo pasipriešinimo idėjos, taip atsitiko ir Pabrinkių šeimoje, savo gyvenimą kūrusioje Kėdainių rajone, Gerdvilų kaimo. Petro tėvas Petras Pabrinkis kartu su žmonos broliu Petru Gerdvilai-Bimba tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Okupantų valdžiai davus įsakymą toliau atliki būtiną tarnybą sovietų armijoje, netrukus iš jos pasitraukė. Lietuvoje 1944 metais jau formavosi partizanų būriai, tad Petras žinojo, kurį kelią jam pasirinkti. Jei šiandien jis būtų gyvas, papasakotų, kaip formavosi partizanų būriai, kokias užduotis teko atliliki ir kokia ideologija vyravo. Tačiau apie tėvą tenka papasakoti jo sūnui Petru. Nors jis disponuoja kulkia informacija – tik iš mamos pasakojimų, senų nuotraukų ir tėvo bendraamžių prisi-

Petras Pabrinkis jaunesnysis – karys savanoris

minim. Nė vienas sūnaus pasakojimas neapsieina be savotiško paliudijimo, kad jo tėvas partizanavo.

Jonas Žemaitis 1945 metais, susitikęs su Lietuvos laisvės armijos atstovais, įsijungė į Juozo Čeponio vadovaujamą partizanų būrių Žebenkštis, veikusį Raseinių rajone. Vėliau Jonas Žemaitis-Vytautas tapo šios rinktinės štabo viršininku. Petras Pabrinkis buvo priimtas į V. Gėgžnos vadovaujamą būrio narius, gavo Tetulytės ir Virėjo slapyvardžius. Būrys kontroliavo Šėtos, Truskavos, Surviliškių apylinkių kaimus, bendravo su vietas gyventojais.

Sunkūs buvo tie kupini nuolatinės įtampos, susirėmimų su stribais ir išdavikais metai. Jei ne partizanų rėmėjai – vietas gyventojai – tokį laiko tarpsnį išgyventi partizanams būtų buvę sunku. Nemažai netekcių Lietuva išgyveno 1952–1953 metais, kai baudžiamieji būriai ėmėsi drastiškų metodų sunaikinti organizuotas Lietuvos partizanų struktūras. Išpartizanavęs daugiau kaip devynių metus, 1953 metais Sta-

sinės kaime kautynių su NKVD padaliniais metu žuvo P. Pabrinkis, P. Gerdvila ir kiti kovų draugai. P. Pabrinkis iš pradžių buvo sužeistas, tačiau gyvas nepasidavė. Savo gyvybę nutraukė pats.

Pagal tuometinį scenarijų, žuvusieji buvo užkastivienoje duobėje. Lietuvių atkūrėjus nepriklausomybę, tėvo palaikus sūnus Petras perlaidojo Šėtos kapinėse.

Petrui Pabrinkiui ir Petru Gerdvilai suteiktas Kario savanorio statusas. P. Pabrinkis apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

Nelengvas dienas išgyveno ir Petro Pabrinkio mama Stanislava Pabrinkienė. Ji su dvemis vaikais slapstėsi Kėdainiuose, Gaberžėje, Ukmergėje. „Norėčiau bent simboliskai padékoti Raičių šeimai iš Šiliūnų kaimo Ukmergės rajone. Jie priėmė mano mamą su dvemis vaikais, ir be jokios naudos globojo juos, tik geros širdies ir krikščioniškos sampratos vedini“ – sakė P. Pabrinkis. Stanislavai Pabrinkienei suteiktas Laisvės kovų dalyvės statusas.

Pabrinkių šeimos nariai skaudžiai nukentėjo nuo režimo rankos. Petro mama sesuo Viktorija Gerdvilaitė, ūkininkavusi 20 hektarų žemėje, 1948 metais savo vestuvių dieną buvo ištremta į Sibirą, Krasnojars-

Sėdi: Stanislava Gerdvilaitė-Pabrinkienė, dukte Verutė, partizanų ryšininkė, stovi: Petras Pabrinkis-Tetulytė ir Petras Gerdvila-Bimba

2018 m. sausio 19 d.

Tremtinys

Nr. 3 (1265)

7

Bebaimis kovotojas Kazimieras Pyplys

Sausio 21 dieną sukanka 95 metai, kai gimė Lietuvos laisvės kovos sajūdžio karžygys, dimisijos kapitonas, Vyčio Kryžiaus 1-ojo laipsnio ordino kavalierius, vienas žymiausių Pietų Lietuvos partizanų Kazimieras Pyplys-Audronis, Mažytis, Gintautas.

K. Pyplys gimė 1923 metų sausio 21 dieną Prienų rajono Pakuonio valsčiaus Klebiškio kaime. Mokėsi Kauno „Aušros“ berniukų ir Jėzuitų gimnazijoje. Besimokant gimnazijoje, jam teko patirti okupacijos pasekmes, matyti pavergtos Lietuvos žmonių kančias ir prievertą, todėl 1941 metų birželio 23 dieną, prasidėjus sukilimui prieš sovietinius okupantus, nedvejodamas išjungė į sukilėlių gretas.

Baigęs gimnaziją, išstojo mokytis į Kauno aukštinesnįjį politinės mokyklą, vėliau – į Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakultetą. Baigtį universitetą nebuvo lemta, nes po metų į Lietuvą antrą kartą išveržė sovietinė kariauna. Uždalyvavimą 1941 metų birželio 23–29 dienų sukilime prieš sovietus jam grėsė suėmimas. 1944 metų rudenį Kazimieras Pyplys atsisveikino su artimaisiais ir išėjo į mišką partizanauti.

Partizaninėje veikloje ir kovoje su priešu jis išgarsėjo kaip bebaimis kovotojas, dalyvavo daugelyje rizikingų akcijų ir aštuoniolikoje kautynių, buvo keturis kartus sužeistas. Ne kartą, patekęs į pavojingas situacijas, dėl savo drąsos, greitos reak-

cijos, sumanumo ir šaltakraujiškumo, jas įveikdavo ir padėdavo kitiems partizanams.

Kai 1945 metų vasarą Skardupių kaime esančiame Tauro apygardos partizanų štabe pasirodė aukštasis (Kazimieras buvo labai aukšto ūgio, garsėjo kaip geras sportininkas: treniravosi boksą, buvo Rytų kovos menų žinovas, taiklus šaulys, be to, sugebėjo vairuoti visų rūšių automobilius, puikiai valdė įvairius ginklus) šviesiaplauskis, mėlynaknis vaikinas, štabo viršininkas, nustebintas jo ūgio, šuktelėjo: „Oho, koks mažytis!“

Šiam apygardos štabo viršininko nustebimo šūksniui „Mažytis“ ir buvo lemta atsirasti Kazimiero Pyplio slapyvardžiui. Pradėjės kovos kelią nuo eilinio partizano, už pasižymėjimą kautynėse gana greitai buvo pakviestas į apygardos štabą specialiuoju pareigūnu, o 1946 metų balandį buvo paskirtas Geležinio Vilko rinktinės štabo adjutantu, rugsėjo 10 dienos – Žvalgybos skyriaus viršininku. 1947 metų vasarą buvo perkeltas į Vytauto rinktinės štabą, o balandį paskirtas Maironio kuopos, kuri buvo tiesiogiai pavaldžiai Tauro apygardos vadui Antanui Baltūsiui-Žvejui, vardu. Kartu ējo ir apygardos vado adjutanto pareigas. 1947 metų gruodžio 15 dieną Kazimieras Pyplys, slapyvardžiu Audronis, kaip BDPS (Bendras demokratinio pasipriešinimo sajūdis) Prezidiumo igaliotinis kartu su Juozu Lukša-Skrajūnu (kiti slal-

pyvardžiai – Skirmantas, Daumantas) buvo pasiūstas į Vakarus atkurti ryšius tarp BDPS ir VLIK (Vyriausasis Lietuvos išlaivinimo komitetas) bei VLAK (Vyriausasis Lietuvos atstatymo komitetas). Jo igaliojime buvo rašoma: „Pažymima, kad laisvės kovotojas „Audronis“ yra igaliotas BDPS Prezidiumo vardu atliki uždavinius“.

1948 metų pradžioje Kazimieras Pyplys ir Juozas Lukša, pasinaudojė suklastotais dokumentais, laivu atplaukė į Švediją. K. Pyplys liko Stokholme, o J. Lukša vėliau nukeliavo į Vakarų Vokietiją ir Prancūziją. Per prelatą Feliksą Kapočių (kananinkas mirė 1971 metų liepos 12 dieną, Čikagoje) perdavė popiežiui Pijui XII adresuotą Lietuvos katalikų laišką, kuriamo buvo pavergtos lietuvių tautos kreipimasis į pasaulio tikinčiuosius, paprašyta paramos ir užtarimo. Nors įlaiškų popiežius tiesiogiai neatšakė, tačiau ji paskelbė svarbiausios Vakarų radijo stotys ir spauda. Be šio laiško Lietuvos partizanai taip pat Vakarų Vokietijā ir Prancūzijā pervežė BDPS Prezidiumo kreipimasi-memorandumą Vakarų valstybių ministrams pirmininkams, bolševikų ištremtų žmonių sąrašus ir kitus svarbius dokumentus apie padėti okupuotoje Lietuvoje.

Dar prieš išvykstant J. Lukšai į Vokietiją, abiem Lietuvos kovotojams teko atsidurti lietuviškos emigracijos politinių rietenių sūkuryje. Nors jie ir atvežė Jono Deksnio-Prapuo-

lenio, Hektoro, kaip krašto rezistencijos atstovo, igaliojimų patvirtinimą, tačiau tiek ir Lietuvos, tiek ir lietuvių emigrantų pasitikėjimas Jonu Deksniu buvo susyrovės. Tai paaiškinti galima tuo, kad BDPS igaliotiniam J. Lukšai ir K. Pypliu buvo pavesta susitikti ne tik su J. Deksniu bei jo aplinkos tautiečiais, bet ir su BDPS užsienio agentūros nariais, taip pat užsienio valstybių žvalgybų atstovais bei VLIK vadovybe. Sunkiausiai buvo išvykinti užduotį: „Radus VLIK veiklą, nesuderintą su Užsienio delegatūros ir BDPS prezidiumo nario Praupuolenio veikla, stengtis suderinti ir nustatyti santykius bei kompetencijos ribas, kalbant kojojančios lietuvių tautosvardu“.

J. Lukšai išvykus į Vokietiją, K. Pyplys liko Švedijoje ir ten ruošesi rezistencinei veiklai Lietuvoje (mokėsi naudotis slaptaraščiu, dirbtį su siūstuvu, maskavimo įgūdžiu ir kita), per radiją kreipėsi į Lietuvos laisvės kovotojus ir gyventojus. Būdamas Švedijoje K. Pyplys suprato, kad Vakarai neketina padėti kovojančiai Lietuvai, o emigravę lietuvių tarpusavyje nesutaria. 1949 metų gegužės 1 dieną Švedų žvalgbiniu kateriu jis grįžo į Lietuvą testi kovą su okupantais. Pagrįstai nepasitikėdamas juos pasitikusia partizanų grupė (ten buvo ir MGB agentų), atskyrė nuo jos ir sėmingai pasiekė Pietų Lietuvą. Informavo LLKS (Lietuvos laisvės kovos sajūdis) vadovybę

apie atliktą užduotį ir esamą tarptautinę padėtį. Buvo paskirtas eiti LLKS igaliotinio užsieniui pareigas Vyriausioje vadovybėje ir suteiktas partizanų leitenanto laipsnis.

1949 metų rugsėjo 23 dieną MGB agentas V. Butkus jį susekė ir atvedė enkavedistų būri prie Kalesnykų miške (Alytaus apskritis, Daugų valsčius) esančio Dainavos apygardos štabo bunkerio, kurime Kazimieras buvo su poetu partizanu Juozu Makarevičiu-Mišličiu. I pasiūlymą pasiudoti, partizanai atidengė ugņį. Užėmę patogią gynybinę poziciją, jie nušovė aštuoniolika enkavedistų, tačiau jėgos buvo nelygios. Matydami, kad toliau enkavedistų puolimo netrūkiai, K. Pyplys susisprogdino granata, o J. Makarevičius nusišovė. Abu partizanų kūnus enkavedistai išsivežė į Kauną, o K. Pyplio kūną apipylė sieros rūgštimi Kauno MGB kieme. Kur palaidoti bebaimio partizano palaikai, nežinoma iki šiol.

Po jo žūties 1950 metų gruodžio 31 dieną LLKS vadovybė K. Pypliu suteikė Laisvės kovos karžygio garbės vardą ir apdovanėjo pirmojo laipsnio (su kardais) Laisvės kovos kryžiumi. 1997 metų lapkričio 20 dieną apdovanotas Vyčio Kryžiaus 1-ojo laipsnio ordinu (po mirties). 1998 metais prie Prienų krašto muziejaus buvo pastatytas ir pašventintas paminklas.

Parengė Stasys Ignatavičius

Ivertinimas už ieškojimų ir atradimų kelią

(atkelta iš 6 psl.)

Paroda gana visapusiskai atspindėjo Lietuvos pašto istoriją iki pirmųjų lietuviškų pašto ženklių išleidimo, Lietuvos pašto veiklą, Klaipėdos krašto ir vadinamosios Vidurio Lietuvos pašto istoriją, pašto veiklą okupacijų metais, pasakojo apie valstybės istoriją, kultūros raidą. Kita prof. L. Mažylis filatelijos ir filokartijos paroda „Lietuva ir lietuvių: Pirmojo pasaulinio karų metų privati korespondencija. 1914–1918“.

Šiandien L. Mažylis yra LRT dokumentinių apybraižų ciklo „Šiandien prieš 100 metų“ vedėjas, tariantis žurnalistinių darbų.

Garbingą premiją „Kelyje į Vilties prezidento Lietuvą“ įteikė Stasys Lozoraicius premijos mecenatas – LR Seimo narys Kazys Starkevičius. Laureatą sveikino pirmoji S. Lozoraicius premijos laureatė Nijolė Baužytė, VDU prodekanė, S. Lozoraicius senjorų akademija, Lietuvos žurnalistų sąjungos Kauno apskrities skyriaus pirmininkas Vidas Mačiulis, XXVII knygos mėgėjų draugija, kolegos, draugai, Sajūdžiai laikų bendražygiai. Literatūrinę kompoziciją iškilmingai dalyviamas padovanojo aktorė Olita Dautartaitė.

Liudas Mažylis, Vokietijos diplomatiniai archyve sura-

dės ilgai nežinioje glūdėjusį Vasario 16-osios Aktą, džiaugiasi, kad, švenčiant Lietuvos šimtajį gimtadienį, Akto originalą Vilniuje, Signatarų namuose, galės pamatyti ir mūsų žmonės, kad gal ir kauniečiams bus proga išvysti šį istorinį dokumentą savo mieste.

Ieškojimų ir atradimų kelią nesibaigia. Prof. Liudas Mažylis, dalyvaudamas susitikimuoje, pasakodamas apie nepriklausomybės įtvirtinimą, pripažinimą ir būtinybę saugoti atmintį.

Dalia POŠKIENĖ

Skelbimai

Malonūs mūsų laikraščio skaitytojai, LPKTS nariai,

Dėkojame, kad esate su mumis, dalijatės prisiminimais apie savo gyvenimą, būtį, tikėjimą ir viltį. Tikime, kad ir šiai metais būsite drauge.

Minime svarbias datas, prisimename Lietuvos žmones, Laisvės kovotojus, mename tremties vietas, partizaninį karą. Išeista nemažai knygų, bylojančių apie sudėtingą mūsų tautos kelią, kovas už nepriklausomybę.

Kviečiame prisidėti prie Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos 30 metų sukaktiai organizuojamų renginių, akcijų.

Kuriame LPKTS veiklos muziejueje kviečiame pasidalinti laikais, pašto ženklais, nuotraukomis, kita išliekamą vertę turinčia medžiaga.

Rašykite, skambinkite, ateikite. Jūsų laukiame Patriotinių leidinių knygynelyje (Laisvės al. 39, Kaune) darbo dienomis nuo 11 iki 16 val. Pasiteirauti tel. (8 37) 323 214.

Vasario 10 d. (šeštadienį) 14 val. Vilniaus įgulos karininkų ramovės (Pamėkalnio g. 13) 2-ojo aukšto salėje įvyks LPKTS Vilniaus skyriaus ataskaitinė rinkiminis susirinkimas.

Pasiteirauti tel.: (8 5) 247 1679, 8 613 83047.

Projektus „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos netekčių atspindžiai“ ir „Istorija be „baltų dėmių“ remia

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĒMIMO
FONDAS

Tremtinys
ISSN 2029-509X

Redaktorė Jolita Navickienė
Redakcija: Audronė Kaminskienė, Vesta Milerienė
Adresas: Laisvės al. 39, 44309 Kaunas,
Tel. (8 37) 323 204
El. p. tremtinys.redakcija@gmail.com

www.lpkts.lt

Leidėjas Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga

Įmonės kodas 300032645
Ats. sąsk. Nr. LT18 7044 0600 0425 8365
AB „SEB“ bankas
Spausdino spaustuvė
UAB „Morkūnas ir Ko“,
Draugystės g. 17, Kaunas

2 spaudos lankai

Tiražas 1500 egz.

Kaina
0,61 euro

Metinė LLAKRS konferencija

Gruodžio viduryje į savo buveinę – Rietavo Oginskio kultūros istorijos muziejų, iš visos respublikos suvažiavo Lietuvos laisvės armijos karių ir rėmėjų sąjungos nariai ir svečiai į metinę konferenciją.

Pilnoje muziejaus salėje vieningai nuskambėjo tautos himnas. Konferencijos dalyvius pasveikino M. K. Oginskio meno mokyklos mokiniai. Mokiniamas padėkota už muzikinę programą, tylos minute pagerbtai į Amžinybę išėjė laisvės kovos dalyviai.

Konferencijos dalyvius pasveikino organizacijos narys, šaulys, LLA sąjungos kapelionas kunigas gvardijonas Saulius Bytautas. Sveikinimo žodį tarė ir muziejaus direktorius Vytas Rutkauskas. Revizijos pirmininkė Nijolė Liatukienė supažindino narius su organizacijos finansine padėtimi. Organizacijos pirmininkė Irena Giedraitienė papasakojo apie nuveiktus darbus: paminėtos Lietuvos karininko, LLA Žemaičių legendos vado Jono Semaškos-Liepos 70-osios žūties metinės; anksčiausiais metais buvo pagerbtas LLA ižkūrėjas Kazys Veverskis – 100-osios

gimimo ir 70-osios žūties metinės.

Naujiems organizacijos nariams buvo įteikiami nario bilietai ir organizacijos ženkliukai. 100-asis nario bilietas atiteko Palangos šauliui Broniu Špauskui.

Pagal darbotvarkę vyko nusipelninių narių pagerbimas. Organizacijos sukurto medaliu už nuopelnus organizacijai apdovanotas narys, Mažeikių garbės šaulys Alfonsas Degutis, taip pat pagerbtai nariai, pasveikinti jubiliatai.

Buvo sulaukti pasiūlymų 2018-ųjų metų veiklos planui – siūlyta paminėti Žemaičių apygardos partizanų vado Vlado Montvydo-Žemaičio 65-ąsias žūties metines ir ginkluotojo pasipriešinimo, partizaninio karo pabaigą, pastatant paminklą žūties vietoje, ties Lüksto ir Paršežerio ežerų kūlgrindų. Tai turėtų būti Lietuvos laukų riedulys – ilgamžiškumo simbolis, bylojantis, jog lietuvių kova dėl laisvės – amžina.

2017 metais organizacija susikurė savo internetinį puslapį, adresas: llarmija.lt.

Esame dėkingi Plungės rajono policijos komisariato darbuotojams už

pagalbą, padėjusiems susigrąžinti organizacijos atributiką (vėliavą), iš anksčiau buvusios organizacijos buveinės, Plungės rajono Babrungėnų kaimo Albinio Klimo kaimo turizmo sodybos.

Organizacijos pirmininkė palinkėjo visiems linksmų švenčių, sveikų ir kūrybingų Naujujų 2018 metų. Pakviečių vaišintis Žemaitijos šaulių virta kareiviski kaše.

Irena MONTVYDAITĖ-GIEDRAITIENĖ

Romo Eidukevičiaus nuotraukos

Trijų Karalių šventė

Sausio 6 dieną Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (toliau – LPKTS) Telšių filialo nariai susirinko į tradicinę Trijų Karalių šventę. Renginys prasidėjo Valstybės himno giedojimu. Kalėdinė giesmių aiderais dvasinė postūmė davė į šventę atvykės kanauninkas Andrius Sabaliauskas. Puikiai smuiku šventinių kūrinių prasmę perteikė aktyvi įvairių renginių dalyvė Indrė Makarskiene. Prisimindami kūdikėlio Jėzaus gimimo stebuklą, šventės dalyviai vieni kitiems siuntė Betliejaus žvakę, linkėdami santarvės, palaimos ir prasmingų metų.

Su pagarba susirinkusieji sutiko žinią, kad Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos sprendimu žymenimis „Už nuopelnus Lietuvai“ apdovanoti kan. A. Sabaliauskas ir I. Makarskiene. Telšių filialo pirmininkė R. Chmieliauskienė ir pavaduotojas R. Kryževičius įteikė apdovanotiesiems garbingus ženklus. Džiugu, kad jaunosios kartos atstovai savo veikla uoliai siekia, kad istorinė praeitis, lietuvių tremtyje, lageriuose ir laisvės kovose patirtų kančių atminimas, tautos tradi-

cijos ir vertybės būtų išsaugotos ir perduotos ateities kartoms.

Paminėti praejusių metų įvykių, darbai, padėkota filialovaldybos pirmininkai R. Chmieliauskienėi, B. Bikniujei, M. Kirliui ir kitiems valdybos nariams. Susirinkusieji aptarė numatomus renginius Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui paminėti ir vieningai sutarė kuo aktyviau juose dalyvauti. Kan. A. Sabaliauskas informavo, kad šiuo metu ruošiamasi išleisti Lietuvos Nepraklausomybės akto signataro, pirmojo Telšių vyskupo Justino Staugaičio antrajį romano „Tiesiu keliu“ leidimą. Šio kūrinių tematika išlieka aktuali dabartinėms kartoms. Norėtusi, kad Telšiuose būtų daugiau ženklų, įskaitant gatvių pavadinimus, skirtų svarbiems Lietuvos istorijos įvykiams ir asmenybėms atminti. Prisiminta ir Lukiskių aikštės odisėja.

Šventės dalyvius pasveikino Kalėdų Senelis, primindamas, kad visą gyvenimą savo širdyse liekame vaikais, laukiančiais kažko stebuklingo ir neįprasto...

Renginį vainikavo Trys Karaliai,

atkeliau paskui šviečiančią žvaigždę. Jie pristatė savo nešamas dovanas – auksą, smilkalus ir mirą, susirinkusiuosius pamokė įvairių tautų kalbų, apdovanojo simbolinėmis karūnomis. Karaliai palinkėjo, kad malda kaip

smilkalai kiltų į Dangų, auksas netaptu gyvenimo tikslu, kad tiesa ir artimo meilė viešpatautų, blogi šventas aliejus nuplautų...

Bronislava BIKNIUVIENĖ,
LPKTS Telšių filialo narė

Sausio 13-osios minėjimas Klaipėdoje

(atkelta iš 2 psl.)

To paskatinti Lietuvos žmonės buvo pasiryžę bet kuriai aukai kovoje su okupantu. Daugelis net negalvojo, kur to pasiryžimo riba – buvo pasiryžta eiti iki galo. Deja, keturiolikai mūsų tau tiečių, jaunų žmonių teko tai patirti...

Minėjime kalbėjės Klaipėdos miesto tarybos narys, TS-LKD Klaipėdos sueigos pirmininkas Arūnas Barbšys pabrėžė, kad džiaugdamiesi laisve ir visais jos teikiamais privalumais ir galimybėmis, niekada neturime pamiršti anų dienų didvyrių, kurie savo gyvybės kaina apgynė mus nuo nuožmaus okupanto.

Pirmosios Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, aktorius ir šio renginio vedėjas Rimantas Pelakauskas skaitė eiles, choras „Atminties gaida“ (vadovas Vytautas Saikauskas) dainavo patriotines, pilnas meilės Tėvynėi dainas. Minėjimą baigėme visi giedodami giesmę „Marija, Marija“.

Nuo būstinių patraukėme prie Klaipėdos miesto savivaldybės pasišildyti prie atminimo laužo, išgerti karštos čiobreliai arbatos, pasigrožėti senojo pašto bokštu ir laikrodžių muziejaus siena nušiesta Lietuvos vėliavos spalvomis.

Minėjimas prie Klaipėdos miesto savivaldybės prasidėjo kariliono gar-

sais. Vytauto Didžiojo gimnazijos moksleiviai deklamavo eiles. Klaipėdos miesto meras Vytautas Grubliauskas, kalbėdamas mitinge, pabrėžė, kad anomis dienomis susivienijusi tauta nepabijojo trasuojančių kulkų, apsvaigusių desantininkų ir okupanto tankų – nugalėjo ir apgynė savo Laisvę. Paragino nepamiršti ir brangių tai, už ką paaukojo gyvybę Laisvės gynėjai.

Skirstėmės dvasiškai praturtėję, geresni, ramesni, tartum po sekmadieniu šv. Mišių. Norisi tikėti, kad mūsų vaikaičiai, neturėdami vergo paničių, sugebės apginti visų Lietuvos Laisvės gynėjų šventą atminimą, neleis niekam

iskraipyti istorinės atminties ir bus atsparesni priešo propagandai.

Irena BERNATONIENĖ